

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X IR Y SKUNDO PRIEŠ TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ, VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS, NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

2019 m. sausio 30 d. Nr. 4D-2018/2-1414

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriai gavo X ir Y (toliau ir citatose vadinama – Pareiškėjai arba Pareiškėjas, Pareiškėja) skundą dėl Telšių rajono savivaldybės (toliau ir citatose vadinama ir – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) derinant (atsisakant derinti) žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus bei dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau ir citatose vadinama ir – VTPSI), Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau ir citatose vadinama ir – NŽT) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant kreipimąsi.

2. Pareiškėjai skunde nurodo:

2.1. Pareiškėjui nuosavybės teise priklauso žemės sklypas, esantis [...] (kadastro Nr. [...]) (toliau vadinama – žemės sklypas (kadastro Nr. [...]), o Pareiškėjai – žemės sklypas, esantis [...] (kadastro Nr. [...]) (toliau vadinama – žemės sklypas (kadastro Nr. [...])).

Pareiškėjai su UAB „A“ yra sudarę žemės sklypų (kadastro Nr. [...] ir Nr. [...]) (toliau abu žemės sklypai vadinami – Žemės sklypai) nuomos sutartis dėl vėjo elektrinių statybos ir eksploatavimo Žemės sklypuose.

2.2. 2018 metais Pareiškėjas pradėjo rengti žemės sklypo (kadastro Nr. [...]) formavimo ir pertvarkymo projektą Nr. [...] (toliau ir citatose vadinama – Projektas I), o Pareiškėja – žemės sklypo (kadastro Nr. [...]) formavimo ir pertvarkymo projektą Nr. [...] (toliau ir citatose vadinama – Projektas II) (Projektas I ir Projektas II kartu vadinami – Projektai), kuriais „[...] Žemės sklypai padalinami ir pakeičiama jų pagrindinė žemės naudojimo paskirtis į tinkamą vėjo elektrinėms statyti bei eksploatuoti, ir pateikė juos derinti per Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinę sistemą (ŽPDRIS).“

„2018-07-04 per ŽPDRIS Projektams buvo užregistruoti Savivaldybės atsisakymai derinti Projektus, abiem Pareiškėjams nurodant tą pačią priežastį: Projektų sprendiniai prieštarauja Savivaldybės tarybos 2012-11-22 sprendimu Nr. T1-428 patvirtinto teritorijos, esančios Degaičių, Eigirdžių, Patausalės, Dirmeikių, Tryškių, Ubiškės, Dūseikių kadastrinėse vietovėse, Telšių rajone, specialiojo plano (toliau ir citatose vadinama – Specialusis planas) sprendiniams, kuriame Žemės sklypams „[...] numatytos konkrečios vėjo elektrinių jėgainių statybos vietos“.

2.3. Pareiškėjų Projektus rengianti įmonė UAB „B“ (toliau – Projektų rengėjas) 2018-07-05 prašymu kreipėsi į VTPSI, prašydama „[...] pateikti kompetentingą ir detalų, teisės aktų nuostatomis pagrįstą išaiškinimą dėl [...] Savivaldybės administracijos 2018-07-04 atsisakymų derinti projektus.

VTPSI 2018-07-26 raštu [...] informavo Projektų rengėją, kad 2018-07-05 prašymas nenagrinėtinas VTPSI, ir persiuntė šį prašymą [...] NŽT.

NŽT 2018-08-29 raštu [...] nurodė, kad NŽT kompetencijai nėra priskirta vertinti kito viešojo administravimo subjekto [...] priimtų sprendimų teisingumą. [...]. Dėl Projektų rengėjo pateikto prašymo pateikti išaiškinimą NŽT iš esmės nepasisakė, apsiribodama nuomone, kad „pagal teisės aktų nuostatas, Projekto rengimo metu nėra sprendžiami klausimai dėl konkrečių statinių statybos vietos parinkimo ir pan.“

2.4. Pareiškėjas 2018-08-29 pretenzija (pretenzija Savivaldybės administracijoje gauta ir užregistruota 2018-08-23, Nr. R3-01-14-2150) ir Pareiškėja 2018-08-29 pretenzija (pretenzija Savivaldybės administracijoje gauta ir užregistruota 2018-08-29, Nr. R3-01-6-2141) (toliau abi vadinamos – Pretenzijos) kreipėsi į Savivaldybę „[...] nurodydami nesutikimo su Savivaldybės 2018-07-04 atsisakymu derinti Projektus motyvus bei prašydami išsamiai paaiškinti, „kodėl yra pažeidžiamos Pareiškėjų teisės į būsimas pajamas iš Žemės sklypų nuomos vėjo elektrinių statybai? [...]. Kodėl Savivaldybė neskatina „žaliosios“ energetikos trukdydama tokiems svarbiems projektams kaip vėjo elektrinių parko statyba?“

Savivaldybė „[...] 2018-10-08 raštu Nr. R8-O2-G-1380 [...] ir 2018-10-08 raštu Nr. R8-O2-G-1381 pateikė atsakymą [...] į Pareiškėjų 2018-08-29 pretenzijas.“

Savivaldybė „[...] pažeidė imperatyviai nustatytą 20 d. d. terminą skundai išnagrinėti. [...]. Pareiškėjai nebuvo informuoti apie jų Pretenzijų nagrinėjimo terminų pratęsimą. [...]. Skundžiamuose sprendimuose [...] Savivaldybė net nenurodo administracinio sprendimo apskundimo tvarkos [...]. Skundžiamais sprendimais Nr. 3 nepagrįsti, nemotyvuoti, neišsamūs. [...]. Skundžiamuose sprendimuose Nr. 3 pateikta informacija nenuosekli, dviprasmiška ir prieštaringa. Savivaldybė neišnagrinėjo visų Pretenzijose nurodytų reikalavimų.“

2.5. „Pareiškėjai, nesulaukę iš Savivaldybės įstatymo nustatytais terminais atsakymo, pakartotinai pateikė Projektus derinti per ŽPDRIS.“

„2018-09-26 per ŽPDRIS sistemą buvo užregistruoti Savivaldybės atsisakymas derinti projektą nurodant priežastį: „nepataisyta 2018-07-04 raštu Nr. AT6-U7 pateikta Savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus pastaba“ [...].“

2.6. „2018-10-22 per ŽPDRIS sistemą buvo užregistruotas Savivaldybės atsisakymas derinti projektą nurodant priežastį: „nepataisyta 2018-07-04 Architektūros skyriaus pateikta pastaba – projekto sprendiniai prieštarauja Specialiojo plano [...] sprendiniams, kuriuose šiam sklypui numatytos konkrečios vėjo elektrinių jėgainių statybos vietos [...].“

3. Pareiškėjai Seimo kontrolierių prašo:

3.1. „Pripažinti, kad Savivaldybės administracija nepagrįstais, biurokratiniais reikalavimais atsisako išspręsti Pareiškėjų klausimus“;

3.2. „Pripažinus, kad Savivaldybės administracija, nagrinėdama Pareiškėjų Projektus ir Pretenzijas, pažeidė teisės aktų reikalavimus, įpareigoti Savivaldybės administracijos direktorių pašalinti pažeidimus – išnagrinėti Pareiškėjų Projektus, Pretenzijas ir priimti teisės aktais pagrįstus sprendimus“;

3.3. „Nustačius, kad kitos, šiame skunde nurodytos, institucijos, nagrinėjusios Projektų rengėjo prašymą, pažeidė teisės aktų reikalavimus, įpareigoti šių institucijų vadovus pašalinti pažeidimus – išnagrinėti Projektų rengėjo prašymą ir priimti teisės aktais pagrįstus sprendimus.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš skundo tyrimui pateiktos informacijos, dokumentų (kopijos) nustatyta:

4.1. Savivaldybės administracijoje per ŽPDRIS 2018 m. birželio 27 d. gautas Pareiškėjo prašymas derinti Projektą I. Atsisakymas derinti Projektą I, pateikiant motyvuotą nederinimo priežastį: Projekto I sprendiniai prieštarauja Specialiojo plano sprendiniams, „[...] kuriuose šiam sklypui numatytos konkrečios vėjo elektrinių jėgainių statybos vietos, buvo pateiktas 2018 m.

liepos 4 d. [Savivaldybės administracijos 2018 m. liepos 4 d. raštas Nr. AT6-117], t. y., 5-ą darbo dieną po prašymo derinti Projektą I gavimo dienos.“

4.2. Pareiškėjo „[...]“ prašymas derinti Projektą I per ŽPDRIS antrą kartą [Savivaldybės administracijai] buvo pateiktas 2018 m. rugsėjo 21 d. Atsisakymas derinti Projektą I, pateikiant motyvuotą nederinimo priežastį – nepataisyta 2018-07-04 raštu Nr. AT6-117 pateikta Savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus pastaba, buvo pateiktas 2018 m. rugsėjo 26 d. [Savivaldybės administracijos 2018 m. rugsėjo 26 d. raštas Nr. AT6-157], t. y., 5-tą darbo dieną po prašymo derinti Projektą I gavimo dienos.“

4.3. Savivaldybės administracijoje per ŽPDRIS 2018 m. birželio 29 d. gautas Pareiškėjos prašymas derinti Projektą II. Atsisakymas derinti Projektą II, pateikiant motyvuotą nederinimo priežastį: projekto sprendiniai prieštarauja Specialiojo plano sprendiniams, „[...]“ kuriuose šiam sklypui numatytos konkrečios vėjo elektrinių jėgainių statybos vietos, buvo pateiktas 2018 m. liepos 4 d. [Savivaldybės administracijos 2018 m. liepos 4 d. raštas Nr. AT6-118], t. y., 3-ią darbo dieną po prašymo derinti Projektą Nr. [...] gavimo dienos.“

4.4. Pareiškėjos „[...]“ prašymas derinti Projektą II per ŽPDRIS [Savivaldybės administracijai] antrą kartą buvo pateiktas 2018 m. spalio 16 d. Atsisakymas derinti Projektą II, pateikiant motyvuotą nederinimo priežastį – nepataisyta 2018-07-04 Architektūros skyriaus pastaba [...], buvo pateiktas 2018 m. spalio 22 d. [Savivaldybės administracijos 2018 m. spalio 22 d. raštas Nr. AT6-172], t. y., 4-tą darbo dieną po prašymo derinti Projektą II gavimo dienos.“

4.5. Savivaldybės administracijoje 2018 m. rugpjūčio 29 d. gautos ir užregistruotos Pareiškėjų Pretenzijos (Pareiškėjos Pretenzijos registravimo Nr. R3-C1-M-2141; Pareiškėjo Pretenzijos registravimo Nr. R3-C1-M-2150), kuriuose Pareiškėjai nurodė (Pareiškėjų pateiktų Pretenzijų turinys analogiškas, todėl toliau vadinama – Pretenzijos), kad konkrečios vėjo elektrinių statybos vietos su jais buvo suderintos 2018 metais, derinant Projekto Nr. [...] ir Projekto Nr. [...] sprendinius, bei prašė paaiškinti, dėl kokių priežasčių yra pažeidžiamos jų „[...]“ teisės į būsimas pajamas iš žemės sklypo nuomos vėjo elektrinės statybai? Ir kodėl Telšių rajonas [...] neskatina „žaliosios“ energetikos trukdydamas tokiems svarbiems projektams kaip vėjo elektrinių parko statyba.“

4.6. Savivaldybės administracija, atsakydama į Pareiškėjo Pretenzijas, 2018 m. spalio 8 d. raštu Nr. R8-02-G-1380 Pareiškėją informavo:

4.6.1. „[...]“ kaltinimas, kad Savivaldybės administracija trukdo atsinaujinančių energijos šaltinių įrengimui ir plėtrai Telšių rajone, mūsų nuomone, yra nepagrįstas ir melagingas:

1. Savivaldybės taryba dar 2010 m. birželio 17 d. sprendimu Nr. T1-24G [...] priėmė sprendimą leisti rengti infrastruktūros plėtros specialųjį planą, skirtą vėjo elektrinių parko statybai (toliau – Specialusis planas). Specialusis planas buvo patvirtintas 2012 m. lapkričio 22 d. [Savivaldybės] tarybos sprendimu Nr. T1-428 [...].

2. Savivaldybės administracija per paskutinius kelis metus išdavė 41 [...] žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo reikalavimą Specialiojo plano sprendiniuose numatytuose vėjo elektrinių jėgainių parkų galimos plėtros teritorijose, taip duodama sutikimą formuoti žemės sklypus, keisti jų pagrindinę naudojimo paskirtį ir turėti galimybę statyti vėjo jėgaines.

3. Savivaldybės administracija davė sutikimus rengti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus sklypams formuoti su galimybe juose statyti vėjo jėgaines ir Specialiajame plane numatytoje vėjo elektrinių jėgainių parkų galimos plėtros teritorijose, nors šiose teritorijose vėjo jėgainių statyba numatyta tada, kai bus įgyvendintos dauguma Specialiojo plano brėžiniuose numatytų vėjo jėgainių statybos vietų (šiuo metu nėra įgyvendinta nei 50 % šių vietų)“;

4.6.2. „Savivaldybės administracijos sprendimas nederinti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto buvo priimtas peržiūrėjus UAB „B“ [...] ŽPDRIS pateiktus [...] projekto [...] sprendinius. Projekto sprendiniuose rašoma, kad jie neprieštarauja Specialiojo plano sprendiniams, ir pridedamos schemos, kuriose ant Specialiojo plano sprendinių brėžinio pateikiamos konkrečios formuojamų žemės sklypų vietos. Žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto sprendiniuose nurodoma būsima vėjo elektros jėgainės statybos vieta nesutampa su Specialiojo plano sprendinių

brėžinyje pateikiamu žymėjimu, kuris įvardijamas kaip „Vėjo elektrinių jėgainių statybos vietos“. Pagal teisės aktuose nustatytas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų tikrinimo ir derinimo institucijoms priskirtas kompetencijas, Savivaldybės administracija turi patikrinti, ar derinamas projektas neprieštaruja teritorijų planavimo dokumentams.

Svarbu pastebėti, kad:

1. Specialiojo plano aiškinamojo rašto 2.1.3 skyriaus „Specialiojo plano sprendiniai“ 1 punkte nurodoma, kad specialusis teritorijų planavimo dokumentas inicijuojamas dėl galiojančio Telšių rajono teritorijos bendrojo plano sprendinių detalizavimo, kadangi infrastruktūros teritorijų (inžinerinių infrastruktūros tinklams, objektams – vėjo jėgainių, transformatorinių pastočių bei inžinerinių komunikacijų statyboms) plėtros klausimai išspręsti nepakankamai.

2. Specialiojo plano aiškinamojo rašto 2.1.3 skyriaus „Specialiojo plano sprendiniai“ 2 punkte nurodyta, kuo vadovaujantis buvo priimti Specialiojo plano vėjo jėgainių išdėstymo ir teritorijos ribų nustatymo sprendiniai. Tame tarpe, ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atrankos dokumentu „Infrastruktūros plėtros specialusis planas, skirtas vėjo elektrinių parko, elektros transformatorinių pastočių bei inžinerinių komunikacijų statybai Telšių rajone“ bei atranka dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo neatliekamo SPAV motyvais.

3. Specialiojo plano aiškinamojo rašto 2.1.3 skyriaus „Specialiojo plano sprendiniai“ 4, 5 ir 6 punktuose nurodoma, į ką buvo atsižvelgiama parenkant vėjo jėgainių statybos vietas (kalbama apie vietas, o ne teritorijas).

4. Specialiojo plano aiškinamojo rašto 2.1.3 skyriaus „Specialiojo plano sprendiniai“ 9 punkte nurodoma, kad vėjo jėgainių išdėstymo ir teritorijos ribos (paminima ir išdėstymas, ir teritorijos ribos kaip atskiri sprendiniai) buvo nustatytos siekiant išvengti vėjo jėgainių sukeliama triukšmo neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai. Atsitraukta nuo gyvenamosios aplinkos 0,25 km atstumu. Detaliaisiais planais atidalintuose žemės sklypuose vėjo jėgainių bokštai turi būti išdėstyti taip, kad keliamas triukšmo lygis gyvenamoje teritorijoje neviršytų didžiausio leidžiamo triukšmo lygio nakties metu (45 dBA – vadovaujantis HK 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ – ekvivalentinis garso slėgio lygis).

5. Specialiojo plano aiškinamojo rašto 2.1.3 skyriaus „Specialiojo plano sprendiniai“ 10 punkte *Leistinos vėjo jėgainių statybos vietos*, vėjo elektrinių jėgainių parkų galimos plėtros teritorijų ribose, buvo nustatytos įvertinus vietovių gamtines sąlygas bei atlikus vėjo greičių planuojamose vėjo jėgainių teritorijose įvertinimą, esamą infrastruktūrą, galimų ūkinės veiklos vietų padėtį urbanizuotų teritorijų atžvilgiu, šių vietų padėtį saugomų teritorijų ir teritorijų atžvilgiu, taip pat pagal jau sudarytas atitinkamas sutartis su žemės sklypų naudotojais. Specialiajame plane nepažymėtos vėjo jėgainių statytos vietos gali būti nustatomos detaliaisiais planais – svarbu, kad žemės sklypai, kuriuose bus planuojama vėjo jėgainių statyba, būtų vėjo elektrinių jėgainių parkų galimos plėtros teritorijų ribose bei atitiktų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimą Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ [...] bei kitų normatyvinių dokumentų reikalavimus, išlaikant optimalų atstumą tarp vėjo jėgainių bokštų.

Akivaizdu, kad Specialiojo plano sprendiniai „Vėjo elektrinių jėgainių statybos vietos“ buvo parenkami pagrindus atliktais tyrimais ir maksimaliai įvertinus visas galimas aplinkybes, kad nepažeistų trečiųjų asmenų interesų bei paliktų galimybę vėjo jėgainių statybos plėtrai, kuri galima tik atlikus tai teritorijai būtinus teritorijų planavimo dokumentus ir kitas teisiškai šiam veiksmui atlikti reikalingas procedūras.“

Savivaldybės administracija, atsakydama į Pareiškėjos Pretenzijas, 2018 m. spalio 8 d. raštu Nr. R8-02-G-1381 Pareiškėjai pateikė analogiško turinio informaciją kaip ir Pareiškėjui 2018 m. spalio 8 d. raštu Nr. R8-02-G-1380.

4.7. „Atsakymai į Pareiškėjų Pretenzijas buvo pateikti pažeidžiant 20 darbo dienų terminą dėl didelio Savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus darbo krūvio. Pareiškėjai nebuvo teisės aktų nustatyta tvarka informuoti apie pretenzijų nagrinėjimo termino pratęsimą [...].“

Savivaldybės administracijos atsakymuose nebuvo nurodyta priimtų sprendimų apskundimo tvarka“;

4.8. UAB „B“, kuri rengė Projektus, yra ir Specialiojo plano rengėja.

4.9. VTPSI 2018 m. liepos 5 gautas ir užregistruotas Projektų rengėjos 2018 m. liepos 5 d. prašymas (toliau ir citatose vadinama – Prašymas), kuriame Projektų rengėja prašė atsakyti į suformuluotus klausimus:

„Kadangi Žemės sklypai, kuriems rengiami Projektai, pilnai patenka į vėjo elektrinių Specialiojo plano vėjo elektrinių parkų galimos plėtros teritorijų ribas, ar šiuose sklypuose galima planuoti vėjo elektrines laisvai pasirenkant koordinates“; „Ar Savivaldybė kompetencijos ribose ir, Jūsų nuomone, pagrįstai pateikė atsisakymus derinti Projektus.“

4.10. VTPSI 2018 m. liepos 26 d. raštu Nr. (9.16E)-2D-10353 „Dėl prašymo persiuntimo nagrinėti pagal kompetenciją“ Projekto rengėją informavo (pagrindžiant teisės aktų nuostatomis):

4.10.1. „[...] Prašyme nurodyto Specialiojo plano metu galiojusios (2012-11-15–2013-12-31) Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo redakcijos 18 straipsnio 8 dalyje buvo nustatyta, jog patvirtinti specialieji planai galioja neterminuotai.

Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatyme [...] įtvirtinta nuostata, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo patvirtinti specialieji planai, kurių sprendiniai turėjo privalomąją galią, išlieka privalomais tol, kol bus parengti juos keičiantys to paties lygmens ar žemesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai. Įsigaliojus kompleksinio teritorijų planavimo dokumentui, apimančiam tik dalį specialiuoju planu suplanuotos teritorijos, specialiojo plano sprendiniai teritorijoje, kuriai neparengtas kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas, turi privalomąją teisinę galią.

Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo redakcijos 4 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad teritorijų planavimo dokumentų taikymo ir jų tarpusavio sąveikos organizacinė struktūra veikia vadovaujantis šiuo įstatymu ir kitais teisės aktais. Kiekvienas žemesnio teritorijų planavimo lygmuo privalo vadovautis aukštesnio teritorijų planavimo lygmens patvirtintais teritorijų planavimo dokumento sprendiniais, juos detalizuojant. To paties lygmens teritorijų planavimo dokumento sprendiniai turi būti tarpusavyje suderinti, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytus atvejus“;

4.10.2. „[...] žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektas yra žemėtvarkos dokumentas. Teritorijų planavimo įstatymu reglamentuota teritorijų planavimo dokumentų taikymo ir jų tarpusavio sąveikos organizacinė struktūra. Inspekcija vykdo teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 8 dalimi, persiunčiame NŽT pagal kompetenciją atsakyti UAB „B“ į jos Prašymo klausimus dėl parengtų žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų sprendinių atitikties teisės aktų reikalavimams.“

4.11. NŽT 2018 m. liepos 27 d. užregistruotas VTPSI 2018 m. liepos 26 d. raštu Nr. (9.16E)-2D-10353 persiūstas Projekto rengėjos Prašymas, kuriame buvo prašoma pateikti nuomonę, ar „[...] Savivaldybė kompetencijos ribose ir [...] pagrįstai pateikė atsisakymus derinti Projektus“. Atsakymą NŽT Projekto rengėjai pateikė 2018 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 1SS-1721-(8.52E.), informuodama (informacija pateikta pagrindžiant konkrečiomis teisės aktų nuostatomis):

„[...] Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 „Dėl Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 69 punkte nurodyta, kad organizatoriaus sprendimai atsakyti organizuoti formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą, Taisyklių 24 punkte nurodytų institucijų atsakymai pateikti reikalavimus, Taisyklių 62 punkte nurodytų institucijų ir asmenų atsakymai derinti formavimo ir pertvarkymo projektą, NŽT struktūrinio padalinio, atsakingo už priežiūrą, išvados dėl formavimo ir pertvarkymo projekto tvirtinimo (netvirtinimo) tikslingumo, taip pat formavimo ir pertvarkymo projektą tvirtinančių institucijų sprendimai dėl formavimo ir pertvarkymo projekto patvirtinimo arba atsisakymo jį

tvirtinti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo šių dokumentų paskelbimo Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinėje sistemoje dienos gali būti skundžiami NŽT vadovui Lietuvos Respublikos žemės formos įstatymo 18 straipsnyje nurodytais atvejais, kitais atvejais – administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nurodoma, kad NŽT teritorinių padalinių sprendimai ir veiksmai (neveikimas), išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, skundžiami NŽT vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka.

Atsižvelgiant į šias teisės aktų nuostatas, darytina išvada, kad NŽT vadovas išankstine ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka gali vertinti tik NŽT teritorinių padalinių veiksmus ar neveikimą, o savivaldybės administracijos veiksmai ar neveikimas turėtų būti skundžiami administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, kaip tai nurodyta Taisyklių 69 punkte.

Taip pat norėtumėme atkreipti dėmesį į tai, kad Taisyklių 2 punkte yra nurodyta, kad Projektas yra žemėtvarkos planavimo dokumentas, priskiriamas žemės valdos projektams. Projekto sprendiniai *negali prieštarauti kompleksinio ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams*, įstatymams ir kitiems teisės aktams, tarp jų, teritorijų planavimo normų ir statybos techninių reglamentų reikalavimams, darantiems įtaką Projekto sprendiniams.

[...]. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal teisės aktų nuostatas, Projekto rengimo metu nėra sprendžiami klausimai dėl konkrečių statinių statybos vietos parinkimo ir pan. [...].“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos įstatymai:

5.1. Viešojo administravimo įstatymo:

5.1.1. *14 straipsnis* – „8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų perduoti prašymą ar skundą nagrinėti pagal kompetenciją, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis“;

5.1.2. *31 straipsnis* – „Administracinė procedūra turi būti baigta ir administracinės procedūros sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo jos pradžios. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinė procedūra negali būti baigta, administracinę procedūrą pradėjęs viešojo administravimo subjektas gali ją pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie administracinės procedūros termino pratęsimą per 2 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti administracinės procedūros terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys“;

5.1.3. *34 straipsnis* – „1. Administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu. Asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinės procedūros sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka. Asmeniui, kuris kreipėsi dėl administracinės procedūros pradėjimo, per 3 darbo dienas nuo administracinės procedūros sprendimo priėmimo dienos, laikantis asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, raštu pateikiama informacija apie priimtą administracinės procedūros sprendimą.“

5.2. Žemės reformos įstatymo:

18 straipsnis – „3. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinių padalinių sprendimai ir veiksmai (neveikimas), išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, skundžiami Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka.“

5.3. Seimo kontrolierių įstatymo:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

6. Kiti teisės aktai

6.1. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-10-04 įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 patvirtintų Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių (toliau vadinama – Taisyklės) (galioja nuo 2018-01-01):

6.1.1. *12 punktas* – „Projektų rengimą organizuoja šie organizatoriai (toliau – organizatorius): 12.1. kaimo gyvenamųjų vietovių (išskyrus miestelius) teritorijose – Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas; 12.2. miestų ir miestelių teritorijose – savivaldybės administracijos direktorius“;

6.1.2. *63 punktas* – „Projektas turi būti suderintas arba raštu pateiktas motyvuotas atsisakymas derinti Projektą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo derinti Projektą gavimo dienos“;

6.1.3. *69 punktas* – „Organizatoriaus sprendimai atsisakyti organizuoti Projekto rengimą, Taisyklių 24 punkte nurodytų institucijų atsisakymai pateikti reikalavimus, Taisyklių 62 punkte nurodytų institucijų ir asmenų atsisakymai derinti Projektą, Nacionalinės žemės tarnybos struktūrinio padalinio, atsakingo už priežiūrą, išvados dėl Projekto tvirtinimo (netvirtinimo) tikslingumo, taip pat Projektą tvirtinančių institucijų sprendimai dėl Projekto patvirtinimo arba atsisakymo jį tvirtinti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo šių dokumentų paskelbimo ŽPDRIS dienos gali būti skundžiami Nacionalinės žemės tarnybos vadovui Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnyje nurodytais atvejais, kitais atvejais – administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

6.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių *28 punktas* – „Prašymo, adresuoto vienai institucijai, kai prašyme nurodyti klausimai priskiriami kelių institucijų kompetencijai, nagrinėjimą organizuoja ir į jį atsako prašymą gavusi institucija. Prašymą gavusi institucija, nustačiusi, kad prašyme nurodyti klausimai priskiriami ir kitų institucijų kompetencijai, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms, su kurių kompetencija susijęs prašymo nagrinėjimas. Kitos institucijos, su kurių kompetencija susijęs prašymo nagrinėjimas, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo jų institucijoje dienos pagal kompetenciją atsako prašymą persiuntusiai institucijai. Prašymo nagrinėjimą organizuojanti institucija, gavusi iš kitų institucijų, su kurių kompetencija susijęs prašymo nagrinėjimas, nuomones, pateikia asmeniui apibendrintą atsakymą, pridėdama gautų institucijų raštų kopijas.“

Tyrimo išvados

7. Prieš pateikiant išvadas dėl Pareiškėjų skunde nurodytų aplinkybių, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Seimo kontrolierės 2018 m. lapkričio 6 d. raštu Nr. 4D-2018/2-1414/3D-2966 „Dėl Jūsų skundo“ Pareiškėjai buvo informuoti, kad: Seimo kontrolieriai, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi (pažymos 5.3 punktas), tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje; Seimo kontrolieriai nėra

įgalioti nagrinėti ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje; Seimo kontrolierių kompetencijai, be kita ko, nėra priskirta vertinti atsisakymų derinti projektus pagrįstumo.

Minėtu Seimo kontrolierės raštu Pareiškėjams taip pat buvo paaiškinta, kad Savivaldybės administracijos pareigūnų sprendimai nederinti parengtų Projektų gali (galėjo) būti skundžiami Taisyklių 69 punkte (pažymos 6.1.3 papunktis) nustatyta tvarka bei kad skundo padavimas Seimo kontrolieriams nesustabdo Taisyklių 69 punkte nustatytų skundo padavimo teismui terminų.

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, Seimo kontrolieriai tyrė ir vertino tik tas Pareiškėjų skunde nurodytas aplinkybes, kurios susijusios su viešuoju administravimu.

8. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

8.1. dėl Telšių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) derinant parengtus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus;

8.2. dėl Telšių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjų Pretenzijas;

8.3. dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant kreipimąsi;

8.4. dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant kreipimąsi.

Dėl Telšių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) derinant parengtus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus

9. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijos), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 5–6 punktuose, susijusius su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu) derinant parengtus Projektus, konstatuotina:

9.1. Taisyklių 63 punkte konstatuota, kad projektas turi būti suderintas arba raštu pateiktas motyvuotas atsisakymas derinti projektą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo derinti projektą gavimo dienos (pažymos 6.1.2 punktas).

9.2. Savivaldybės administracija atsisakymus derinti parengtus Projektus pateikė *nepažeidžiant* Taisyklių 63 punkte įtvirtinto 5 darbo dienų termino, nes atsisakymus derinti:

9.2.1. Projektą I, per ŽPDRIS pateiktą 2018 m. birželio 27 d., pateikė 2018 m. liepos 4 d., t. y., 5-tą darbo dieną po prašymo derinti Projektą I gavimo Savivaldybės administracijoje dienos (pažymos 4.1 punktas);

9.2.2. Projektą I, per ŽPDRIS pateiktą 2018 m. rugsėjo 21 d., pateikė 2018 m. rugsėjo 26 d., t. y., 5-tą darbo dieną po prašymo derinti Projektą I gavimo Savivaldybės administracijoje dienos (pažymos 4.2 punktas);

9.2.3. Projektą II, per ŽPDRIS pateiktą 2018 m. birželio 29 d., pateikė 2018 m. liepos 4 d., t. y., 3-ią darbo dieną po prašymo derinti Projektą II gavimo Savivaldybės administracijoje dienos (pažymos 4.3 punktas);

9.2.4. Projektą II, per ŽPDRIS pateiktą 2018 m. spalio 16 d., pateikė 2018 m. spalio 22 d., t. y., 4-tą darbo dieną po prašymo derinti Projektą II gavimo dienos (pažymos 4.4 punktas).

9.3. Savivaldybės administracija, kaip tai reglamentuota Taisyklių 63 punkte (pažymos 6.1.2 papunktis):

9.3.1. 2018 m. liepos 4 d. pateiktuose atsisakymuose derinti Projektus nurodė atsisakymo derinti pateiktus Projektus motyvą (priežastį), t. y., informavo, kad Projektų sprendiniai prieštarauja Specialiojo plano sprendiniams, kuriuose Žemės sklypams yra numatytos konkrečios vėjo elektrinių jėgainių statybos vietos (pažymos 4.1, 4.3 punktai);

9.3.2. 2018 m. rugsėjo 26 d. ir 2018 m. spalio 22 d. pateiktuose atsisakymuose derinti Projektus nurodė atsisakymo derinti pateiktus Projektus motyvą (priežastį), t. y., informavo, kad nepataisytos Savivaldybės administracijos 2018 m. liepos 4 d. raštuose pateiktos pastabos (Projektų

sprendiniai prieštarauja Specialiojo plano sprendiniams, kuriuose Žemės sklypams yra numatytos konkrečios vėjo elektrinių jėgainių statybos vietos) (pažymos 4.2, 4.4 punktai).

10. Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės administracija:

10.1. atsisakymus derinti parengtus Projektus pateikė nepažeidžiant Taisyklių 63 punkte (pažymos 6.1.2 punktas) įtvirtinto 5 darbo dienų termino (pažymos 9.2.1–9.2.4 papunkčiai);

10.2. atsisakymuose derinti parengtus Projektus nurodė atsisakymo derinti pateiktus Projektus motyvus (priežastis) (pažymos 9.3.1–9.3.2 papunkčiai),

skundo dalis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) derinant parengtus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus atmestina.

***Dėl Telšių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo)
nagrinėjant Pareiškėjų Pretenzijas***

11. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijos), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 5 punkte, susijusius su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjų Pretenzijas, konstatuotina:

11.1. Viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje reglamentuota, kad administracinė procedūra turi būti baigta ir administracinės procedūros sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo jos pradžios. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinė procedūra negali būti baigta, administracinę procedūrą pradėjęs viešojo administravimo subjektas gali ją pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie administracinės procedūros termino pratęsimą per 2 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti administracinės procedūros terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys (pažymos 5.1.2 papunktis).

Savivaldybės administracija, nagrinėdama 2018 m. rugpjūčio 29 d. gautas Pareiškėjų Pretenzijas, *pažeidė* Viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnio nuostatas, nes:

11.1.1. atsakymai į 2018 m. rugpjūčio 29 d. gautas Pareiškėjų Pretenzijas buvo pateikti Savivaldybės administracijos 2018 m. spalio 8 d. raštais Nr. R8-02-G-1380 ir Nr. R8-02-G-1381 (pažymos 4.5, 4.6 punktai), t. y., vėliau nei po 20 darbo dienų. Savivaldybės administracija nurodė, kad atsakymai Pareiškėjams pateikti pažeidžiant 20 darbo dienų terminą dėl didelio Savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus darbo krūvio (pažymos 4.7 punktas);

11.1.2. Pareiškėjai nebuvo informuoti apie pateiktų Pretenzijų nagrinėjimo termino pratęsimą (pažymos 4.7 punktas).

11.2. Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnyje reglamentuota, kad asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka (pažymos 5.1.3 papunktis).

Savivaldybės administracija, nagrinėdama 2018 m. rugpjūčio 29 d. gautas Pareiškėjų Pretenzijas, *pažeidė* Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnio nuostatas, nes Savivaldybės administracijos 2018 m. spalio 8 d. raštuose Nr. R8-02-G-1380 ir Nr. R8-02-G-1380, pateiktuose atsakant į Pareiškėjų Pretenzijas, nebuvo nurodyta priimtų sprendimų apskundimo tvarka.

11.3. Savivaldybės administracija 2018 m. spalio 8 d. raštais Nr. R8-02-G-1380 ir Nr. R8-02-G-1380 atsakė į Pareiškėjų Pretenzijose keliamus klausimus, nes, įvertinus minėtų Savivaldybės administracijos raštų bei Pareiškėjų Pretenzijų turinį (pažymos 4.5, 4.6 punktai), nustatyta, kad atsakydama į prašymą paaiškinti:

11.3.1. „[...] kodėl Telšių rajonas [...] neskatina „žaliosios“ energetikos trukdydamas tokiems svarbiems projektams kaip vėjo elektrinių parko statyba“, Savivaldybės administracija nurodė, kada, kokius sprendimus yra priėmusi (atlikusi veiksmus) Savivaldybė bei Savivaldybės administracija, siekiant skatinti energijos šaltinių įrengimą ir plėtrą Telšių rajone (pažymos 4.6.1 papunktis);

11.3.2. dėl „kokių priežasčių yra pažeidžiamos jų „[...] teisės į būsimas pajamas iš žemės sklypo nuomos vėjo elektrinės statybai“, Savivaldybės administracija nurodė atsisakymo derinti pateiktus Projektus priežastis bei jas pagrindė konkrečiomis Specialiojo plano aiškinamojo rašto nuostatomis, pvz.: nurodė, kuo vadovaujantis buvo priimti Specialiojo plano vėjo jėgainių išdėstymo ir teritorijos ribų nustatymo sprendiniai (pažymos 4.6.2 papunktis).

12. Atsižvelgiant į tai, kad:

12.1. Savivaldybės administracija atsakymus į Pareiškėjų Pretenzijas pateikė pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnio nuostatas (atsakymai Pareiškėjams pateikti praleidus 20 darbo dienų terminą bei Pareiškėjai nebuvo informuoti apie jų Pretenzijų nagrinėjimo terminų pratęsimą) (pažymos 11.1.1–11.1.2 papunkčiai);

12.2. Savivaldybės administracija atsakymus į Pareiškėjų Pretenzijas pateikė pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnio nuostatas (nenurodė priimtų sprendimų apskundimo tvarkos) (pažymos 11.2 punktas),

skundo dalis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjų pretenzijas pripažintina pagrįsta.

Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant kreipimąsi

13. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijos), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6 punkte, susijusius su VTPSI pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjų Pretenzijas, konstatuotina:

13.1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 28 punkte reglamentuota, kad prašymo, adresuoto vienai institucijai, kai prašyme nurodyti klausimai priskiriami kelių institucijų kompetencijai, *nagrinėjimą organizuoja ir į jį atsako prašymą gavusi institucija*. Prašymą gavusi institucija, nustačiusi, kad prašyme nurodyti klausimai priskiriami ir kitų institucijų kompetencijai, *ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms, su kurių kompetencija susijęs prašymo nagrinėjimas*. Prašymo nagrinėjimą organizuojanti institucija, gavusi iš kitų institucijų, su kurių kompetencija susijęs prašymo nagrinėjimas, nuomonės, pateikia asmeniui apibendrintą atsakymą, pridėdama gautų institucijų raštų kopijas (pažymos 6.2 punktas).

13.2. VTPSI 2018 m. liepos 5 d. gautas ir užregistruotas Projektų rengėjos 2018 m. liepos 5 d. Prašymas (pažymos 4.9 punktas), į kurį atsakymą VTPSI pateikė 2018 m. liepos 26 d. raštu Nr. (9.16E)-2D-10353 (pažymos 4.10 punktas).

13.3. Projektų rengėja Prašyme VTPSI prašė informuoti, ar Žemės sklypuose, kuriems rengiami Projektai ir kurie patenka į Specialiojo plano teritorijų ribas, galima planuoti vėjo elektrines laisvai pasirenkant koordinates, bei pateikti nuomonę, ar „[...] Savivaldybė kompetencijos ribose ir [...] pagrįstai pateikė atsisakymus derinti Projektus“ (pažymos 4.9 punktas).

Įvertinus turinį nustatyta, kad VTPSI Projekto rengėjui suteikė informaciją (pagrindžiant konkrečiomis teisės aktų nuostatomis) atsakant į Prašymo klausimą, ar Žemės sklypuose, kuriems rengiami Projektai ir kurie patenka į Specialiojo plano teritorijų ribas, galima planuoti vėjo elektrines laisvai pasirenkant koordinates (pažymos 4.10.1 papunktis).

13.4. VTPSI, atsižvelgiant į tai, kad Prašyme keliamo klausimo (dėl Savivaldybės administracijos priimtų sprendimų nederinti parengtų Projektų) nagrinėjimas nėra priskirtas jos kompetencijai, 2018 m. liepos 26 d. raštu Nr. (9.16E)-2D-10353 Projekto rengėjos Prašymą persiuntė NŽT (4.10.2 papunktis).

Seimo kontrolierius pažymi, kad VTPSI, įvertinusi Projekto rengėjos Prašymo turinį ir nustačiusi, kad žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas yra žemėtvarkos planavimo dokumentas, bei atsižvelgdama į tai, kad valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą, atlieka NŽT, o VTPSI vykdo teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, t. y., nustačiusi, kad Prašyme keliami klausimai priskirtini ne tik VTPSI, o ir NŽT kompetencijai, vadovaujantis

Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 28 punktu, turėjo organizuoti Prašymo nagrinėjimą ir ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo Prašymo gavimo dienos persiųsti Prašymo kopiją NŽT, gavus atsakymą iš NŽT Projekto rengėjai turėjo pateikti apibendrintą atsakymą, pridedant NŽT rašto kopiją. Tačiau tai nebuvo padaryta, nes VTPSI tik 2018 m. liepos 26 d. raštu Nr. (9.16E)-2D-10353 Projekto rengėjos Prašymą persiuntė NŽT (4.10.2 papunktis).

14. Atsižvelgiant į tai, kad VTPSI Projektų rengėjos Prašymą NŽT persiuntė tik 2018 m. liepos 26 d. raštu (pažymos 13.3 punktas), į tai, kad Projektų rengėjai ši institucija nepateikė apibendrinto atsakymo (pažymos 13.4 punktas), darytina išvada, kad VTPSI Projekto rengėjos Prašymą išnagrinėjo pažeidžiant Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 28 punkto nuostatas, skundo dalis dėl VTPSI pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant kreipimąsi pripažintina pagrįsta.

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant kreipimąsi

15. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 5–6 punktuose, susijusius su NŽT pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjų Pretenzijas, konstatuotina:

15.1. NŽT 2018 m. liepos 27 d. užregistruotas VTPSI 2018 m. liepos 26 d. raštu Nr. (9.16E)-2D-10353 persiustas Projekto rengėjos Prašymas, kuriame, be kitų klausimų, buvo prašoma pateikti nuomonę, ar „[...] Savivaldybė kompetencijos ribose ir [...] pagrįstai pateikė atsisakymus derinti Projektus“ (pažymos 4.9 punktas). Atsakymą Projekto rengėjai NŽT pateikė 2018 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 1SS-1721-(8.52E.) (pažymos 4.11 punktas).

15.2. vadovaujantis Taisyklių 69 punktu, organizatoriaus sprendimai atsisakyti organizuoti Projekto rengimą, institucijų atsisakymai pateikti reikalavimus ir (arba) atsisakymai derinti Projektą, NŽT struktūrinio padalinio, atsakingo už priežiūrą, išvados dėl Projekto tvirtinimo (netvirtinimo) tikslingumo, taip pat Projektą tvirtinančių institucijų sprendimai dėl Projekto patvirtinimo arba atsisakymo jį tvirtinti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo šių dokumentų paskelbimo ŽPDRIS dienos gali būti skundžiami NŽT vadovui Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnyje nurodytais atvejais, kitais atvejais – administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (pažymos 6.1.3 papunktis). Pagal Žemės reformos įstatymo 18 straipsnio 3 dalį, NŽT teritorinių padalinių sprendimai ir veiksmai (neveikimas), išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, skundžiami NŽT vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka (pažymos 5.2 punktas).

NŽT Projekto rengėją 2018 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 1SS-1721-(8.52E.) informavo (pagrindžiant konkrečiomis teisės aktų nuostatomis), kad NŽT vadovas išankstine ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka gali vertinti tik NŽT teritorinių padalinių veiksmus ar neveikimą, o Savivaldybės administracijos veiksmai ar neveikimas turėtų būti skundžiami administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (pažymos 4.11 punktas). Taigi, NŽT, vadovaujantis Žemės reformos įstatymo 18 straipsnio 3 dalies nuostatomis (pažymos 5.2 punktas), turėjo teisę atsisakyti vertinti Savivaldybės administracijos priimtų sprendimų nederinti parengtų Projektų teisėtumą ir pagrįstumą. Pažymėtina ir tai, kad NŽT 2018 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 1SS-1721-(8.52E.) Projekto rengėjai suteikė teisingą informaciją, kad Savivaldybės administracijos sprendimai ir (arba) veiksmai (neveikimas), vadovaujantis Taisyklių 69 punkto nuostatomis (pažymos 6.1.3 papunktis), skundžiami administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

15.3. Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 8 dalyje reglamentuota, kad, jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ir

nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų perduoti prašymą ar skundą nagrinėti pagal kompetenciją, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis (pažymos 5.1.1 papunktis).

Taigi, NŽT, įvertinusi Projektų rengėjos Prašymo turinį ir nustačiusi, jog Prašyme keliamas klausimas (prašymas pateikti nuomonę, ar „[...] Savivaldybė kompetencijos ribose ir [...] pagrįstai pateikė atsisakymus derinti Projektus“) (pažymos 4.9 punktas) nepriskirtas NŽT kompetencijai, kad minėtas klausimas gali būti sprendžiamas tik teisme, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 8 dalies nuostatomis (pažymos 8.1.1 papunktis), turėjo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Prašymo gavimo dienos apie tai pranešti Projekto rengėjai ir nurodyti Prašymo nenagrinėjimo priežastis. Atsižvelgiant į tai, kad VTPSI 2018 m. liepos 26 d. raštas Nr. (9.16E)-2D-10353, kuriuo NŽT buvo persiūstas Projekto rengėjos Prašymas, NŽT buvo užregistruotas 2018 m. liepos 27 d., o atsakymas Projekto rengėjai pateiktas NŽT 2018 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 1SS-1721-(8.52E.), darytina išvada, kad Projekto rengėjos Prašymas NŽT išnagrinėtas *pažeidžiant* Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 8 dalyje įtvirtintą 5 darbo dienų terminą.

16. Atsižvelgiant į tai, kad NŽT 2018 m. rugpjūčio 29 d. raštas Nr. 1SS-1721-(8.52E.) Projekto rengėjai pateiktas *pažeidžiant* Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 8 dalyje nustatytą 5 darbo dienų terminą, skundo dalis dėl aplinkybių išdėstytų pažymos 15.3 punkte pripažintina pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIŲ SPRENDIMAI

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X ir Y skundo dalį dėl Telšių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) derinant parengtus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus atmesti.

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X ir Y skundo dalį dėl Telšių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjų pretenzijas pripažinti pagrįsta.

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X ir Y skundo dalį dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant kreipimąsi pripažinti pagrįsta.

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X ir Y skundo dalį dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant kreipimąsi pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIŲ REKOMENDACIJOS

21. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriai rekomenduoja:

21.1. Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui, laikinai einančiam direktoriaus pareigas, Rimantui Žebrauskui atkreipti dėmesį į tai, kad Pareiškėjų Pretenzijos Telšių rajono savivaldybės administracijoje išnagrinėtos *pažeidžiant* Viešojo

administravimo įstatymo 31, 34 straipsnių nuostatas, bei imtis veiksmų, kad ateityje analogiški pažeidimai nepasikartotų;

21.2. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkei Eglei Kuklierienei atkreipti dėmesį į tai, kad Projekto rengėjos Prašymas Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos išnagrinėtas pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 28 punkto nuostatas, bei imtis veiksmų, kad ateityje analogiški pažeidimai nepasikartotų;

21.3. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriui Laimonui Čiakui atkreipti dėmesį į tai, kad Projekto rengėjos Prašymas Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos išnagrinėtas pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 8 dalies nuostatas, bei imtis veiksmų, kad ateityje analogiški pažeidimai nepasikartotų.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierius** (Seimo kontrolieriams pateikti **informaciją pagrindžiančius dokumentus**).

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas